

Landet lär #47 Vad funkar här? Om framgångsrikt servicearbete i hela landet

Hej och välkomna till landet. Jag heter Sara Uddemaroch jobbar på landsbygd nätverkets kansli.

I dag ska det handla om hur vi får till ett framgångsrikt servicearbete i hela landet. Dagens föreläsare är CamillaJägerhem från Tillväxtverket.

Avsnittet spelas in och du kan se det igen när du vill på vårwebb adressen. Dit är landsbygdsnätverket punkt. Se snedstreck landets lagar. Där kan du också läsa mer om våra kommandeseminarier. Nästa avsnitt är den nionde mars och då är det David Bennett från Omställningar nätverket som ska presentera hur man på lokal nivå kan arbeta för en levande landsbygd där du som tittare kan välja att följadet här web minaret via webbläsaren eller genom att ladda ner som klienten antingen till dator eller mobiltelefon som en app.

Om du har den här klienten så får du tillgång till alla funktioner i seminariet. Men om du inte kan eller vill ladda ner så kommer du ändå kunna se och höra allt som sägs direkt i webbläsaren.

Och om du har några tekniska problem så brukar det mesta lösas om du går ur programmet och sedan kommer tillbaka in igen.

Det finns också en del funktioner som kan vara bra att ha koll på. Längst ner till vänster hittar du Audio Settings. Där gör du dina egna inställningar. Du själv kommer varken att synas eller höras under det här seminariet. Däremot kommer du att kunna skriva kommentarer och andra inspel i chatten. Den hittar du också här i listan. En liten fråga,

en pratbubbla. Så är det. Och här har vi en chat moderator som samlar in alla era frågor under föreläsningen och så ställer jag den till Camilla efteråt. Här får ni också gärna skriva. Om ni har några tekniska problem så ska vi försöka lösa det så gott vi kan

i den här chatten. Det kan vara bra att ha den uppe hela tiden så har du koll på det som händer när du ska skriva ett meddelande så välj då och då om du vill synas för alla. Vi kommer hålla på till klockan kvart i ett idag ungefär. Innan vi släpper in dagens föreläsare vill jag veta lite mer om vad ni finns någonstans just nu. Nu får du upp en ruta på skärmen där du ska klicka i två alternativ och välj mellan Stockholm,

Göteborg, Malmö annan stad, tätort eller landsbygd. Och så ska du kryssa i om du finns i Norrland, Svealand eller Götaland skavi se här. Jag låter er fylla i lite här under sidan.

Vi ska se här. Det rasslar in många svar här, alldeles strax. Vi säger. Så där. Här ser ni spridningen. Vi har allra flest som sitter i landsbygd och Norrland är ungefär hälften av er också. Men ganska bra spridning. Kul att ni är så många som har hittat hit. Jag tror det. Jättespännande seminarium det här.

Då tycker jag det är dags att släppa in våra föreläsare. Kan vinna med. Hej och tack för möjligheten att få vara med i dag. Jättekul att ha dig här.

Du jobbar ju på Tillväxtverket med frågor som är kopplade till kommersiell service i landsbygden och du är också uppdrags ansvarig för Tillväxtverkets uppdrag som stödmyndighet för landsbygdsprogrammet. Innan du sätter i gång Camilla skajag också säga till er tittare att vi kommer att lägga upp den här presentationen som en pdf på vårans webb i eftermiddag.

Ni får som sagt gärna ställa frågor under tiden. Tänk på att välja ett känt alternativt känt, för då finns det en fråga för alla

då. Camilla om du känner dig redo tycker att vi kan köra igång.

Så där då så.

Få ordning på det här gänget igen.

Så där, ja, då sa jag tack igen. Tack så mycket för att just du har valt att lyssna på mig under denna lunch timman. I dag

är jag precis som Sara sa jag jobbar på Tillväxtverket med kommersiell service framför allt och tillgänglighet till kommersiell service. Det skapar förutsättningar för människor och företag att vistas, verka och växa i landsbygd. Olika landsbygden behöver också lika eller olika lösningar. Men oavsett så behövs det lokalt anpassade servicelösningar. Tillväxtverket har sedan 2009 haft uppdrag att främja tillgängligheten till kommersiell service.

Just den här rollen som Tillväxtverket 2014 fick uppdraget att inom landsbygdsprogrammet 2014-20, vilket nu blir 22, då besluta om projekt medel till service. Utveckling är grundläggande service som vi ofta pratar om grundläggande kommersiell service. Det utgörs enligt en av regeringen initierad utredning som handlade just om service i landsbygden. Dagligvaror, drivmedel, betaltjänster, post och apotek i tätorter i strukturer som vi känner till. Så fungerar

ju service på kommersiella grunder, men glesare i strukturer och glesare områden så är kundkretsen inte fullt lika stor. Men tillgängligheten till service behövs ju och betyder precis lika mycket för företag och boende där

som för att kunna upprätta service på en ort krävs det ju betydligt mer än att man bara kompletteringar handlar i affären. Någon gång ibland runt om i landet så pågående utvecklingsarbete för att få för att få till och från olika nivåer, både regionalt, kommunalt och lokalt försöka påverka och stärka tillgängligheten till just grundläggande kommersiell service. Det är det som vi kallar för service, arbete och serviceutveckling. Här pratar vi alltså inte om självlösningen i sig, utan hur man jobbar fram till och behåller en lösning. En av slutsatserna i en tidigare uppföljning till ett program som vi genomförde sedan tidigare serviceutveckling är så var äret måste komma fram till att det skulle finnas en långtgående sammanhållning mellan det offentliga, privata och ideella när det gäller att skapa långsiktiga olika slags service lösningar.

Men utöver det då, vad är det som påverkar? Vad är det som gör att service funkar på en ort och inte en annan? Vad är det som skiljer framgångsrika insatser från mindre framgångsrika insatser? Ja, anledningarna kan förstås vara väldigt många

och det enkla svaret på den frågan är ju förstås människorna som bor där och verkar. Men vad gör då de här människorna som lyckas? Och vad är det som gör och vad är det som hindrar dem som inte lyckas? Det här vill vi ta reda på så vi ställde oss de här frågorna och vill ha svar på det. Därför bestämde vi oss i ett tidigt skede i uppdraget att utforma Tillväxtverkets handlingsplan för landsbygdsprogrammet. Att vi skulle följa upp de beviljade pilotprojekten i programmet eftersom vi såg också det som en utmärkt tillfälle att få kunskap om vilka faktorer som påverkar självservice arbetet i sig och hur. Efter en rad intervjuer som vi hade upphandlat Sweco för att genomföra

både med regionala och lokala pilotprojekt i olika faser, så kunde vi börja identifiera flertalet påverkande faktorer som vi så småningom kunde kategorisera i bland annat framgångar och hinder och risker. Och till slut var det fem kategorier och fem faktorer som såg ut som allra viktigast.

Och det är hur väl dessa fem samspelar som avgör utvecklingsarbetet går åt det ena eller andra hållet. En slags formel skulle man kunna säga, och den här formen har vi nu lyckats illustrera i en kortfilm. Och den filmen ska ni få se här. Varsågod! Hur får vi service som funkar i hela Sverige? För att kunna bo, jobba. Och driva företag på en plats. Behövs service som mataffärer, mackar, post, bankomater och. Apotek.

Det är viktigt för att hela. Sverige ska fungera.

Därför finns det många som är engagerade i att utveckla servicen på landsbygden så att den passar för den tid som nu.

Några av dem är lokala. Grupper, kommuner. Och regioner.

De har märkt att flera saker behöver funka ihop för att en plats ska behålla sin service. Det verkar finnas en formel som får service att leva och fungera. Men hur ser den då ut? Jo, den kan liknas vid en cykel. Ta reda på vilken service. Som behöver finnas på just din plats. Det kan du göra genom lokala möten eller undersökningar. Det är viktigt med goda relationer för att skapa engagemang. Därför behöver arbetet förankras så att alla känner sig delaktiga.

Fortsätt att göra det löpande så att resultatet kan tas om hand. Samverkan är det väloljade navet som får allt och hålla ihop och skapar snurr.

Det är viktigt att region, kommun och lokalsamhälle möts och tillsammans skapar nya möjligheter.

Det behövs en plan framåt. En organisation för arbetet. Den ska utgå från vilken serviceplatsen behöver och vilka resurser som finns både nu och i framtiden. En gemensam målbild, en riktning för allt arbete. Ni lägger ner.

Genom den kan ni bestämma er för vart ni vill nå.

Det kan finnas hinder för arbetets framfart. Till exempel när någon av de här viktiga delarna saknas.

Det kan också dyka upp spikar på vägen som punkterar arbetet. Det kan bero på att några få har haft en stor och viktig roll eller att ni haft viljan att göra för mycket.

Så ser den ut. Formeln som får arbetet med service att rulla. Vill du veta mer?

Tillväxtverket har kunskap om hur du når hela vägen fram i arbetet med service. Läs mer i rapporten. Med samverkan som nav som du hittar på Tillväxtverket. 1. FC Flash Service.

Behov då? Vad menar vi med det? Jo, vi menar att arbetet med serviceutveckling behöver utgå från det lokala behovet och att sätta platsen i centrum. Det är helt nödvändigt eftersom bygder och platser har starkt skiftandeförutsättningar. En viktig lärdom som de flesta har betonat är att vi frågorna måste ses som en helhet och integreras tillsammans med andra insatser och ansvarsområden.

Det är också viktigt att beslutsfattare och politiker har god kunskap om det lokala behovet eftersom man där besluten fattas. I det här arbetet har vi också kommit till insikt om att just det här att utgå från det lokala behovet. Det är en av de absolut viktigaste faktorerna för att resultatet av utvecklingsarbetet ska bli långsiktigt. Sätt att göra det på. Hur har man gjort? Är de här insatserna som vi har följt? Ja, flera tyckte att just fysiska möten med en öppen agenda är ett arbetssätt och en metod som är särskilt framgångsrik när det handlar om utveckling av service. Det är någonstans där man behöver börja och att mötena hålls på den ort och platsen som det berör. För att fokus ska vara på platsen och dess förutsättningar. Konkreta sätt att ta sig an frågan är exempelvis att göra en så kallad lokal ekonomisk analys. Det är många av våra insatser inom ramen för handlingsplanen som faktiskt har gjorts innan, under eller efter att man har kommit långt på vägen. Att det här är något som vi behöver göra. Förankring.

En framgångsfaktor i utvecklingsarbetet. När det gäller service är att bygga relationer och skapa förtroende mellan parter på olika nivåer. Erfarenheten visar också att det finns en god relation. Så blir genomförandet av utvecklingsarbetet betydligt smidigare och ger ett bättre resultat.

För att nå fram i dialogen så behövs det också en gnutta ödmjukhet. Kanske inte bara en gnutta, en stor gnutta ödmjukhet och förståelse för de olika nivåernas skiftande förutsättningar. Det är också avgörande med internförankring i den egna organisationen. Det behöver liksom finnas någon där som längtar efter resultatet, som det var en av projektledarna som uttryckte det. Politiska beslut har uttryckts som en viktig strategi, så återigen är det viktigt att förankra politiskt så att intedet hela vilar på enskilda personer utan att det är förankrat i politiken. Det är extra viktigt att göra på ett sätt som man jobbat med i ett kommunalt eller regionalt projekt. Det är om man ska jobba utifrån de lokala processerna att man också rekryterar projektledningen lokalt. På så sätt så finns ju också projektledningen och resultatet kvar på orten. När själva insatsen är klar. Det absolut viktigaste av allt är att förankring behöver göras om och om igen. Kontinuitet kontinuerligt under hela utvecklingsarbetet och även efter samverkan. Precis som rapporten heter, med samverkan som som nav. Samverkan är ju motorn och navet i hela utvecklingsarbetet, så samverkan mellan organisationer på samma eller olika nivåer är

ett framgångsrikt arbetssätt för att åstadkomma service, utveckling och ett viktigt syfte just med just fler nivåer. Samverkan som vi ofta pratar om är att överbygga brygga glappet mellan nivåerna. Serviceutveckling är beroende av samverkan med många olika aktörer inom både offentlig och privat verksamhet.

Exempelvis så är det extra viktigt och särskilt viktigt med en väl fungerandesamverkan mellan region och länsstyrelseoch mellan kommunerna och den regionala nivån när det gäller just service.

Det behöver också finnas precis som tidigare.Uppföljningar har visat en långtgåendesamverkan och sammanhållning mellan kommunala och lokalanivå, privata och ideella aktörer

och på samma sätt som har varit en framgångsfaktor för service växlingnär lokala aktörer gått sammanoch med gemensamma krafter lyft behov och delat tillgängligaresurser. Ett sätt att göra det på? Ja, det finns ju många sätt att samarbeta på, men t.ex. Som man har arbetat i de här projekten är att skapaämnes specifika forum där aktörerna kan mötas för att enasom gemensam riktning och insatser. Att hitta sättatt utbyta erfarenhet i både nya och befintliganätverk och att bjuda in till samverkanmellan branscher. Vi har flertalet projektsom jobbar i samverkan mellan serviceoch besöksnäring som har visat sigframgångsrikt. Plan och riktning.

Denna uppföljning visar att det har skapatsmer engagemang. Det är där man också haften gemensam målbild, att arbeta med regelrättahandlingsplaner och också varit framgångsrik utifrånatt man kan enas kring en plan. Och det är också lättare attskapa delaktighet och engagemang och man är mer villig attbåde ha och ta ansvar ärett sätt att göra det på. Ja, i några bygder har man organiseratsig i ekonomiska föreningar som ansvarar för att genomföraen handlingsplan. I vissa fall har man fått hjälpmellan nivåer och mellan olika organisationer och hjälpasåt med olika handlingsplaner. Men det får alltså inte skepå bekostnad av att initiativet kommerunderifrån. Precis som vi såg i bilden om behovså att man inte kommer uppifrån och styr för mycket.

Men för att fullt förstå vad det är som skiljerett framgångsrikt arbete från ett som är mindre framgångsrikt såbehöver man ju också identifiera vad som hindrarinsatser från att lyckas. Vad är det som gör att vissainsatser faktiskt inte når mål? Fastän förutsättningarnaser ut att vara de samma i uppföljningar både den här och tidigare, så dyker ju faktorn tid uppsom ett hinder. Detta har ju vi länge funderat på, för det är ju egentligen i sig inte ett hinder. Men visst kan det upplevas stressande när tiden ärknapp, framför allt under projekttiden när man ska genomföramycket. Det har vi inte sett minst det här året.Förutsättningarna har varit mindre gynnsamma, men det ärju inte tiden som är hindret i sigoch därför är vi också intresserade av att titta. Vad är det som orsakartidsbristen? Och ett givet hinder är ju förstås attnågon av framgångsfaktorerna saknas, precis som vi kunde sei filmen. Om man inte utgår ifrånfrån behovet till

exempel, då har man ju ingenting att grunda självaarbetet i och det kan det bli ganska ganska trögtoch svårt att skapa delaktighet och engagemang. Och långsiktigheten blir också lidandeförankring om man inte förankrar arbetet tillräckligt noga utan att det blir kanske en organisations projekt eller en persons projekt. Och projektet säg eller insats sområdet eller utvecklingsarbetet blir som en sjö utan anknytning till andra andra områden organisationer, personer, samverkan, ja, saknas. Samverkan förstår man ju själv. Då saknas ju motorn i hela arbetet och en plan utan en plan. Saknas ju både karta och kompass. Vem som ska göravad och hur riktningen ser ut? Det är lite grann också här som är fällan när det gäller just att jobba med den här typen av insatser i form av ett kortsiktigt finansierat projekt. För oftast sätter planen ihop med finansieringen, så när finansieringen av projektet är slut så är också den planen man har jobbat efter slut. Därför är det så viktigt att man redan i början av slutet så att säga upprättar en plan för vad som ska hända den närmsta tiden efter och på längre sikt efter att man nu har ett. Vad ska man tänka kortsiktigt i organiserad form i form av ett projekt eller en annan typ av kraftsamling? Vad vi också identifierat är att det finns risker i arbetet som inte är direkta hinder vid första anblick och det behöver kanske inte ens utvecklas till ett hinder. Men det finns ändå risk att det blir ett hinder. Det är ju till exempel att ett alltför stort ansvar ligger på enskilda lokala eldsjälar på lokal nivå. Och det är ju som sagt vara en risk att det lokala servicearbetet i så hög grad förutsätter att enskilda individer och individer ska engagera sig och arbetet blir därför Persson beroende och väldigt sårbart. Men naturligtvis kan vi alla hålla med om. Att ha en eldsjäl i arbetet är ju ett stort plus, men man får se upp med att man inte förankrar arbetet till så att fler lägger. Man lägger arbetet på fler som säg och förankra det bredare.

En annan sak som vi också har sett i ett arbete som kan ha varit var är viljan att göra för mycket? Man ska sikta högt, heter det, och det ska man absolut göra. Men man får också vara realistisk i sin planering och också vara vara vararealistisk i vad man går ut och lovar ett initialt skede när man ska dra igång ett utvecklingsarbete så att man inte skapar ett engagemang på lösgrunder utan sedan när varken tiden, pengarna eller kanske. Vilket tillåter. Då skadar det det fortsatta förtroendet och även det fortsatta arbetet. Det kan vara svårt att få till den där gnistan och engagemanget nästa gång så att säga. Så då får man vara lite uppmärksam.

Ja, det är ju inte på något sätt något nytt att de här delarna var för sig är viktiga i ett utvecklingsarbete. Men lärdomen som vi ser från den här uppföljning är ju hur delarna i sig påverkar genomförandet och vilken betydelse de har för resultatet just när det kommer till service, utveckling och service arbete.

En sori lösning blir med andra ord bara så brasom hur väl själva service arbetet fungerar.

På vår hemsida laddar vi nu vår verktyglåda.

Vi laddar upp med exempel från pågåendeprojekt. Det är arbetssätt och metoderfrån de projekt som pågår. Vi har

ett stort antal projekt som har avslutats, men vi har fortfarande också en stor del som pågår fortsatt under det här året och även en bit in på nästa år. Och därifrån har vi webbcARRIER. Det finns filmer, det finns poddar. Det finns kortbeskrivningar på metoder, hur man har jobbat med exempelvis behov. Hur har man jobbat med förankring? Hur kan man jobba med samverkan? Vi har också länkar till hemsidor där det finns kunskapsbanker och så vidare. Vill man då?

Läsa ytterligare så kan man gå in i den fullständiga rapporten med samverkan som NAV. Och jag vill också säga det är ju att det här hela allt är på intet sätt heltäckande så att säga, utan det här baseras på den uppföljning som gjordes av de projekt som vi följde nu under de här åren fram till i slutet på förra året eller 2019 blir det ju då så. Verktyglådan är ju med andra ord långt ifrån klar. Vi kommer att fortsätta att bygga på den här verktyglådan allteftersom med erfarenheter som kommer in från de pågående projekten. Och Tillväxtverket kommer också att utlysa medel under 21 och 22. Är inte riktigt klart exakt när vi kommer upp, men där kommer vi att använda oss av den här kunskapen för de projekt som beviljas medel. Så om du är en av dem som känner att du vill vara med i den här utvecklingen så håll koll på vår hemsida när våra utvisningar öppnar och se om det kommer att finnas en utlysning som kanske passar just dig och ert arbete. Tack för mig Sara! Jag tror att jag stannar där

jättebra. Stort tack för det Camilla! Jättespännande att få höra om det här och det fanns ju som sagt massa mer att läsa på på Tillväxtverkets hemsida för den som vill göra det. Och presentationen kommer att läggas upp på vår webbplats också. Jag såg att det lågen fråga i chatten om det. Det har kommit in lite frågor

och ni får gärna fortsätta att ställa dem under denna fråga passet. Vi börjar med en fråga från Katarina. Kommer det att finnas riktade stöd på Tillväxtverket för att ta sig igenom processen som anges som framgångsfaktor i filmen? Vi jobbar ju faktiskt på att ta fram en checklista där vi kommer att basera det på de här faktorerna i den här formeln. En checklista där man både kan använda sig av när man vill närma sig den här processen eller om man tittar om man har vad ska

man säga ett utvecklingsarbete på sin ort och så vill man göra någon form av analys. För vad är det som hindrar oss att komma framåt? Vad är det som saknas? Vilka byggstenar har vi som är välfungerande och vad är det vi skulle behöva lägga till? Vad ska man säga? Ett litet extra arbete och i så fall hur skulle vi kunna göra? Då ska det också vara kopplat till de olika metoder och arbetssätt som vi har tagit fram på vår hemsida. Vad vi också tänker göra är att när vi kommer att öppna utlysning 21 och 22

är att vi inför det kommer att arrangera någon form av utbildning i ansökan där vi kommer att inkludera de här delarna. Hur ska man tänka när man närmar sig sitt utvecklingsarbete? Vad ska man börja? Vilka delar är viktiga att ha med sig så man inte bara bygger en halv cykel utan att man ser till att ta med sig hela det i sig i kombination med att vi även då naturligtvis ska guida igenom själva processen. Jättebra. Tack för det svaret. Vi hastar vidare med nästa fråga från Malin. Hur jobbar den statliga nivån för att stärka den regionala nivån?

I den här. Vad ska man säga? Ja, det har vi väl kanske. När det gäller just den här formen, om man säger så kan man väl säga att den här kunskapen

ska vi använda för att även titta på. Hur kan man jobba regionalt med de här delarna? För den här formen kan man säga. Den är ju, den är ju

att man kan applicera den både på regional och lokal nivå. Det man måste tänka på då är ju att sätta in den i rätt kontext. Vi tittar ju även till exempel när vi ska börja jobba med de regionala serviceprogrammen. Så småningom så funderar vi på och tycker att de här faktorerna skulle fungera utmärkt i riktlinjerna till regionerna för utveckling av de regionala serviceprogrammen. Fast då får man ju byta ut vissa parametrar som har med den lokala nivån att göra till de regionala. Men som sagt, vi har ju samlat in information och svar från alla de här nivåerna, så det finns ju även metoder och arbetssätt som är applicerbara på den regionala nivån som vi alltså kommer att ta med oss.

Jättebra. Tack för det Malin som ställt en till fråga här. Har ni sett någon särskild Corona-påverkan inom serviceområdet som är värd att lyfta? Är det här den här uppföljningen? Är den här

av dessa projekt? Det gjordes långt innan Corona över huvud taget var ett begrepp

just kopplat till den här formen. Så kan man väl inte direkt säga. Men om man nu ska ta sig an ett arbete, ett vad ska man säga? Post Corona arbetar med att

försöka bygga upp ett samhälle eller samhälletbygga upp sin service utifrån.
Vad är det för nyabehov? Vi har sett i den här Corona situationen

så då kan jag absolut tänka mig att det är just den här behov. Faktorn har fått lite andra ingredienser mot vad den hade innan Corona. Det är väl ingenting som vi har direkt sett så här rakt upp och ner nu. Jag kan uttala mig om, men det är i alla fall så

den här formen skulle kunna användas.

Jättebra. Bra tips där vi går vidare med en fråga från Katarina. Hur ser ni på vad som räknas som landsbygd i detta sammanhang? Alltid en svår fråga.

Ja, det här handlar väl inte så mycket om vad som är landsbygd.

Här handlar det ju om områden där servicen är gles.

Vi brukar ju prata om service, glesa områden,

vilket också naturligtvis kan vara ett service, ett område som har tätare strukturer. Men det handlar ju om landsbygd och landsbygdsområden som har en service klasser där också. Och service klass gles heten. När den beror på att kundunderlaget trycker och det är det som gör att servicen är gles.

Nu har vi rätt ut det där också. Fortsätt gärna ställa frågor i chatten ska jag säga också. Vi har ett tag på oss kvar.

Vi har fått in en fråga där jag inte ser namnet riktigt.

Finns det goda exempel på hur det blir ett fruktsamt arbete mellan ideella aktörer och projekt? Anställda inom servicearbeten i bygden? Så att alla krafter är med och arbetar framåt. Ja,

det gör det. Vi har ju som sagt vår produktportfölj där man kan gå in och titta.

Det finns absolut projekt där man kan gå in och se exempel där till exempel regionen eller kommunen driver projektet och man har anställt projektledare

som också går in och jobbar med den lokala nivån. Vi har flertalet flertalet sådana projekt så att det kan man gå in och titta i vår Project Bank. Vi har en på hemsidan så har vi ju. Förutom de här exemplen som ligger med faktorerna så har man ju också en sida där det står. Här utvecklar vi servicen i Sverige. Där har vi en Sverige kart med olika områden och för muspekaren över kartan. Så kan

man se. Vad är det för projekt? Och så kan man gå in och läsa mer och vad somhänder i de projekten. Är man intresserad av något så är det bara att man kontaktar dem via kontaktuppgifter och där eller kontaktar oss så får man mer information.

Jättebra. Jag tänkte Camilla på det här med de här faktorerna finns det går att säga någon, att någon är viktigare än någon annan. Eller vad säger du om det? Ja, det är väl både. Både ja och nej. För faktorerna är ju viktiga på sitt sätt och i olika faser.

Och det är just det här hur de samspelar som avgör. Men men du måste väl ändå säga dig att eftersom rapporten heter Samverkan som namn så måste jag väl ändå påstå att just samverkan är mer som motorn i hela hela formen, så att säga i hela arbetet. Men sedan framgår det ju också att just det här, att utgå från det lokala behovet, det är ju något som som

återigen framhålls som oerhört viktigt för att få

resultatet och utvecklingsarbetet att bli långsiktigt. Och framför allt när det handlar om utveckling av lokala service lösningar. Så det är väl de två? Initialt skulle jag vilja säga, men så behövs ju alltså andra för att det ska rulla jättebra. Vi går vidare med en fråga från Siv. Vet inte om Tillväxtverket har lagt upp resultatet från service i samverkan. Elva kommuner där ideella aktörer och projekt anställda tillsammans med offentlig sektor samarbetar. Det finns en 100 mil.

Ja, ja, absolut. Vi har lagt upp det. Absolut. Det finns ett lyft som är ett av exemplen, både på samverkan och på framför allt samverkan. Där finns det en länk till deras kunskapsbank Service banken.

Hela Sverige ska leva stora gemensamma projekt. Service i samverkan är också en av de projekten som är intervjuare i den här i den här undersökningen. Så det finns. Vi ser absolut den service banken som ett jättebra exempel på. Eller ett jättebra många exempel där vi pekar ut de olika faktorerna och man kan tänka sig vidare till till den här service banken för att se. Hur gör jag då? Jo, du gör så här. Och du gör så här. Och det gör så här. Det var det. Jag försökte förklara att de här faktorerna är viktiga, men hur gör man? Och det är där man får sin

input från de här projekten för att se hur har de gjort? Och sedan får man plocka det recept som man tycker passar sin egen ort och sitt eget

koncept på bästa sätt. Där finns det alltså både i text beskrivet. Det finns filmer. Det finns poddar på webben, Carrier. Så det är bara och förkovra sig och samla på sig det som kan passa.

Jättebra tips där. Ni får gärna fortsätta ställa frågor som sagt under tiden. Jag tänkte också Camilla. Den här formen är det något som bara går att använda till service arbete? Eller finns det andra områden man kan använda den? Och precis som jag sa, de har påverkas faktorerna. De är på intet sätt nyhet och många av de här delarna är ju ganska generella för all utvecklingsarbete faktiskt. Men det är ju just den här sammansättningen och hur de påverkar, eller också rättare sagt motverkarsom är själva upplevelsen här. Och just när det handlar om service så kanske vissa delar som man kanske måste betona där, men att utvecklingsarbetet kanske välja annat som är viktigare. Men jag kan absolut säga att till exempel om man jobbar inom lider eller om man jobbar med annan typ av lokal utveckling eller regional utveckling osv så skulle jag vilja säga att tittar man på dem stoppar man in dem i rätt kontext så är det nog användbart för det mesta. Och sen som sagt så gör vi ju inte anspråk på att säga att det här är liksom vattentätt. Det är bara det här som behövs utan vi kommer att jobba vidare med de här delarna som har till att ex. Titta på. Hur påverkas det här med delaktighet och engagemang? Hur kan man liksom öka det? Hur kan man liksom verkligen, verkligen inspirera och få till en bra delaktighet och engagemang som håller i längden? Och just det här med ägarskapet, vem äger frågan?

Det är lite grann talande så i bilden att det är ingen som cyklar. Men det är kanske det vi måste börja jobba på och jobba vidare med i den här modellen. Vem är det som cyklar? Vem är det som äger frågan? Och det beror ju på vilken utvecklings frågan man jobbar med. Är de som har behovet eller är det de som är? Vad ska man säga, näringsidkarna eller är det offentligheten? Vem är det som äger äger frågan? Det är väl också det som gör just det, att jobba med service lite komplext eftersom att ingen som äger helheten. Och det är därför samarbetet också är så viktigt.

En annan sak som vi också behöver titta på för att komplettera den här formen är just det här med entreprenörskapet. Hur kan vi koppla ihop detta med samhälle, entreprenörskap och service? Hur får vi in det i det hela? Så det finns en hel del att bygga vidare på. Det ser vi med spänning fram emot.

Tack för det. Vi går vidare med en fråga från ARN. Har ni exempel på hur man bör göra? Det kan också vara ett sätt att lära sig. Precis, och det är väl det att titta på. Vad är det som hindrar det, om man nu till exempel exempel som man

inte skagöra? Ja, det är väl kanske att starta ett utvecklingsarbete utifrån att det finns en specifik finansiering

tillgänglig just nu utan att utgå från behovet egentligen utan bara utgår från tillgängliga medel. Och så skapar man ett utvecklingsarbete. Ett projekt utifrån det då är ju oftast så att utgången på det blir ju inte ett långsiktigt långsiktigt resultat. Om man till exempel jobbar vidare med en utvecklingsplan eller utvecklingsarbete utan att förankra man förankrar inte internt utan att man jobbar med sitt utvecklingsarbete eller sitt projekt är ju heller inte framgångsrikt. Och just att man identifierar vem är det det här behöver förankras så att man verkligen identifiera. Vilka är de här parterna och i så fall om man när man har identifierat parterna vill dem. Är det ens möjligt? Det är oerhört viktigt att det är förankrat och det är sammansatt med samarbete. Man behöver identifiera. Vilka behöver vi samarbeta med?

Och om vi nu behöver samarbeta, hur kan vi skapa en gemensam målbild och om det inte är möjligt att kunna enas om en gemensam målbild? Det är några som svarar att just det här med gemensam målbild är ganska komplicerat utifrån att det kan vara svårt att enas om en gemensam målbild tar för mycket tid att lägga ner på en gemensam vad man åtminstone behöver göra. Det är ju att hitta en minsta gemensamma nämnare för sitt samarbete. Vad är det den minsta gemensamma nämnaren för vad vi ska samarbeta kring? Så

det man inte ska göra är att titta på hindren och glömma någon av faktorerna. Det är väl det snabbasvaret, men så finns det mycket annat man inte ska göra.

Den listan är lång. Vi går vidare med en fråga från UNIK. Har analysen haft någon given form eller har den setts olika sättolika ut utifrån de olika exemplen, tänkta tips på frågeställningar med mera? Ja, det har nog varit väldigt olika hur man har jobbat. Är det den gemensamma kan man säga.

Ingången som många haft är just den lokala ekonomiska analysen där man har gjort en lokal ekonomisk analys utifrån ett service perspektiv. Inte en bred utan man tittar just utifrån en service perspektiv. Utifrån vad är behovet av service och vad har vi för olika ekonomiska flöden i den här byn? Och det kan ha orten? Det kan avgöra eller verkligen belysa. Vad är det som gör att det här fungerar? Det borde inte fungera med så få invånare och då identifierar man ekonomiska flöden som gör att alla hade det. Då förstår man vilka delar man bör vara rädd om. I det fortsatta utvecklingsarbetet som man kanske inte hade identifierat tidigare. Men det är väl framförallt det som man som man har jobbat med. Sedan så finns det ju att man har. Man har många gånger ett pilotprojekt finansierat också. Det är att man inte riktigt har haft den metod till

att börja med, utan man har liksom byggt metoden i projektet. Det är därför det har varit piloter.

Och om det kan man ju bland annat läsa på servicebanken som hela Sverige ska ha producerat. För där finns det många goda exempel. På vilka metoder har man använt sig av och vilka är framgångsrika? Så det är ett tips att gå in och titta där? Jättebra. Vi hinner med en sista fråga här från Alexandra Harni sett bland framgångsfaktorerna i form av tydliga kopplingar av servicearbeten till den regionala och kommunala planeringen? Rus är sp p översiktsplan skrivet inom parentes. Vad vi kan säga är att en av hindren, det har ju har man angivit som brist på regional strategi och styrning där man har menat att en av hindren i genomförandet av servicearbeten har varit att det har varit att man inte haft den där regionala

styrningen som man har behövt. Där kan vi se en koppling till att den regionala styrningen och det service arbetet för visso programmet Rutan har också att de är oerhört viktiga, liksom längre ner i ledet för att ha den här gemensamma styrningen och känna att man har något att docka in till, både i samverkan och förankring och även så småningom när man har identifierat behoven och hur man ska jobba vidare med det. Så det kan vi absolut se

som som en framgångsfaktor att ha den här strategiska styrningen och planen. Men framför all rapporten så har det kommit upp under hinder att det har saknats helt enkelt. Ju mer vi klämmer in en snabbfråga. Kom in från Arne. Också här ser ni skillnad i stödet från kommun och region när ni tittar på hela Sverige.

Stöd i form av pengar då? Eller? Ja, jag vet inte vad han menar, men vi får kanske utgå från det.

Och om det är medfinansiering i ett projekt så ser det väl ut fifty fifty ungefär om det är det som är engagemang? Ja, det är nog fiftyfifty där också faktiskt. För ofta visar man sitt engagemang med medel att man går in och finansierar.

Så det måste jag säga. Visst är det ett stort engagemang på vissa håll och ett mindre engagemang på andra håll av olika anledningar. Ibland kan man ju visa sitt engagemang, men man kanske inte har möjlighet att medfinansiera heller. Men men då kan vi ju ändå se att man deltar i genomförandet. Men det är i och med att vi har haft tillväxt. I handlingsplanen gick vi in och jobbade både på regional med regionala processer, kommunala processer och även nu på den lokala nivån. Så kan vi också se att det här förarbetet vi gjorde med att bevilja medel till att stärka det regionala service arbetet också har gett utdelning i

att fler kommuner har engagerat sig i frågan och insett vikten av att få ökad kunskap om det. Och det har ju också gjort att den lokala nivån har en speaking partner så att säga ute i landet. I den här frågan så att alla har.

Ett bra tack för det. Camilla! Det var faktiskt alla frågor vi hinner med idag. Om du tittar, känner att du inte har fått svar på din fråga eller om du vill ställa en ny så går det såklart bra att vända sig direkt till Camilla. Hennes mejladress finns i presentationen tror jag och sedan kommer den också upp i bild här alldeles strax då säger ett stort tack till dig Camilla för att du kom till oss här i landet. Stort tack för att jag fick vara med. Jätteroligt. Kul och så. Tack också alla er tittare som har varit med idag. Nu ska ni få uppen liten ruta på skärmen om vad ni tyckte om det här seminariet. Fyll gärna i den här rutan några sekunder för det här får ni. Ni får också gärna skriva en kommentar i chatten om vad ni tyckte. Alltid kullför oss att höra. Här kan ni också ge ett tips om det är några kommande seminarier ni tycker att vi borde ha eller något ämne eller föreläsare? Det går hur bra som helst. Då ska vi se. Vill du se det här seminariet igen så hittar du alltså det på vår webbplats

och det kommer ligga uppe i eftermiddag. Adressen dit är landsbygds- och nätverket SC Gästrikland ett lag. Här hittar du också information om alla våra kommande seminarier. Nästa avsnitt är alltså den nionde mars och då är det David Bennett från Omställningsläge nätverket som ska presentera hur man på lokal nivå kan arbeta för en levande bygd. Missa inte det. Då säger jag tack för idag och hoppas vi ses snart igen.